

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetro v širini ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov po 10 vin.; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov po 30 vin.; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.; vsaka nadaljnja vrsta K 2.-. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj po 80 vin. Oglase sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročnina se pošilja upravi lista. Plačila se v Trstu. Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ul. sv. Frančiška A. št. 20. Poštomatni račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 17. (Kor.) Uradno se razglasi: nič novega.

Načelnik generalnega štaba: NEMSKO.

BERLIN, 17. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Zapadno bojišče. — Armada kraljevičev Rupprehta: V Flandriji je bilo od popoldne zvišano topovsko delovanje. Na ostali fronti je molten ogenj. Zvečer je na več krajih zopet narasel. — Armada nemškega cesarjeviča in pl. Gallwitz: Ob Alletti, jugozapadno Berry au Bac, kakor tudi v zvezi z našimi uspešnimi akcijami pri Tarnu od časa do časa zvišano bojno delovanje. Po 10 urah topovskih priprav se izvršili francoski oddelki zapadno Avocourta napad na široki fronti. Deloma jih je zadržal naš ogenj, deloma jih je vrnil nazaj naša pehota. Močen topovski boj se je nadaljeval čez dan in ponoči tudi na zapadnem bregu Meze. Naša pehota je izvršila polizvedovanja na več krajih. Hensenske in valdeške napadne čete so vdrle pri Samogoneux, badenske stoltnje pri Beaumontu, saksanske čete pri Bezouvaux globoko v sovražne postojanke in ujele nad 200 Francozov, med njimi en bataljonski štab. — Armada vojvode Alberta: V gozdu Parroy, kakor tudi v okoliših Blamonta in Badovillerja živahno sovražno topovsko delovanje. — V zračnem boju je bilo srestrenih večeraj 17 sovražnih letal in 2 privezna balona. Na drugih bojiščih nič novega. Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

DOGODKI NA MORJU.

BERLIN, 18. (Kor.) V severnih vodovih so potopili naši podvodniki zopet 18.000 ton sovražne ladijske prostornine.

Japonska in Rusija.

TOKIO, 16. (Kor.) Časopis „Hosi Simbun“ poroča, da so boljševiki v Blagovješensku umorili 150 Japoncev.

LONDON, 16. (Kor.) „Daily Mail“ poroča iz Tientsina, da so bili pri zadnjih nemirih v Blagovješensku umorjeni 3 Japonci, 7 pa ranjeni.

LONDON, 16. (Kor.) „Times“ poroča iz Tokia z dne 13. t. m., da poročila iz Amerike in Anglije čes da je nastop Japonske v Sibiriji sklenjena stvar, nikakor niso uradno potrjena. Lokalno časopisje zahteva intervencijo, toda vplivni krogi se nasprotnega mnenja.

O zasedenju Odesa.

DUNAJ, 17. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Kakor javlja naše armadno poročilo z dne 14. t. m., je bila napadena Odesa z dveh strani. Na zapadu od dveh nemških bataljonov, na severu od srednjih oddelkov avstro-ogrskih divizij fml. Jessaria. Nemški bataljoni so prispeli iz Tiraspolja pozno zvečer pred mesto. Zadeli so v predmestju Moldavanka na boljševiške čete, s katerimi so se razvili večurni boji. Med tem je prišel v mesto napadati batalion št. 30 Zeidlerjeve lovške brigade. Že do 2.30 popoldne so si priborili naši oddelki pot v mesto. Močno, obsežno napravo kolodvorov so bile zasedene. Naši bataljoni so takoj vdrli v pristanišče, kjer je bilo malo popelje 15 težkih bojnih ladij ruskega črnomoškega brodograja. Gm. Zeidler je prevzel pristaniško poveljstvo.

Dr. Helfferich o nemških vojnih ciljih.

BERLIN, 17. (Kor.) Na današnjem zborovanju zveze uvozne trgovine je imel dr. fajnkr. Dr. Helfferich govor, tekom katerega je najprej izjavil, da govori kot zasebnik brez vsake odgovornosti, narkar je izjavil: Ako nam mir ne prinese zopet tega, kar so nam odvzeli sovražniki zunanji, ako nam ne vrne svobode našega dela in podvzeti, potem bo nemški narod onemogel za nedolgi čas. Ako proglasa Bonar Law kot neizpremenljiv vojni cilj zavrnitvo uničenje nemškega militarizma, potem mu odgovorim, živel nemška narodna armada. Upravičenost in potrebo našega „militarizma“ je dokazala svetovna zarota naših sovražnikov. Mir, ki ga potrebujemo, predvsem gospodarski mir, si moramo šele priboriti. To je zadnja težka borba. Vem, da ni človeka v Nemčiji, ki ne bi rad pribral tega boja nemškemu narodu in človeštvu sploh, toda ako potrebno, bo preстал nemški narod tudi do težke izkušnje. Zahtevamo za kršitev pravice in za opustitvijo obnovitve in za škodo odškodnino. Odgovorjamo na namere diferenciranja z zahtevami največjih pogodb, nameri izključitve z zahtevami po odprtem morju in na grožnje z zaporo surovih z zahtevo po dobavljanju surovih.

PODLISTEK

Slovanska strast.

Roman. Francoski pisatelj Daniel Lesueur.

Ker so se vsi začeli ozirati okoli sebe, je grof postal zopet nestrpen in dejal: — Prosim, pričnete gospoda!... Drugače primrzne! Saj menda vendar ne ostanemo čez noč tu!

Zlobna beseda! Morda se ipak vleče tu kdo k počitku, da ne vsiane več! Priče so izmerile razdaljo in potem se je izrezalo orožje. Ko je bilo vse pripravljeno, sta Miranov in Brénaz slekla plašč. Gospod de Brénaz se je čutil, da se mu je njegov nasprotnik zdaj danes manj krepak, kot pa navadno. S hitrim pogledom je izmeril široke grobove prsi. Hubert se ni spomnil oklepne srajce, ki jo je Miranov drugače nosil v zaščito proti samokresnim kroglim nihilstov in jo je slekel za danes.

V zadnjem trenutku, ko so čakali le še na znamenje, je opozoril Semen, da je za njegovim gospodom mola iz zida velik, pokončen tram, ki bi markiju de Brénazu olajševal merjenje. Treba

Stöger-Steiner v Berlinu.

BERLIN, 17. (Kor.) Avstro-ogrski vojni minister Stöger-Steiner, ki si je ogledal večeraj popoldne Potsdam, je bil večeraj zvečer gost vojnega ministra Steina. Danes popoldne je priredil minister Stöger-Steiner jantir, h kateremu so bili povabljeni prvi nemci in tu delujoči avstrijski oficirji. Zvečer se poda minister zopet na Dunaj. Cesar Viljem je podelil ministru red rdečega orla I. razreda z meči.

Ultimatum N zozemski.

AMSTERDAM, 16. (Kor.) Glasom listov se je vršila večeraj izredna seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o pogajanjih z alijanci.

Londonska konferenca.

BERN, 16. (Kor.) Zenevski list „La Feuille“ poroča o neki važni, te dni v Londonu se vršči konferenci, ki se je udeležile Clemenceau, Orlando in Bissolati, da se doseže sporazum glede nastopa Japonske v Sibiriji.

Interpelacije naših poslancev.

Dne 10. marca 1918. so vložili poslanci dr. Korosec in tov. v poslanski zbornici naslednjo interpelacijo na ministra za pravosodje:

V letu 1914. je bilo aretiranih številno Slovencev na Južnem Stajerskem. Obdolževali so jih različnih kapitalnih zločinov, za katere določa kaz. zakon smrtno kazen. V vseh slučajih so se odvadbe izkazale kot navadno obrekovanje.

Sedaj bi bilo, dosledno oficijalni maksimi, pričakovati od strani državnih pravdaštev in orožnikov enake vneme v svrhu pojasnitve, ali ni podan zločin po § 209. kaz. zakona? Tu so oblasti odrekale. Pokrile so plašč, protekile nad nesramnimi lopovi, s čemer go težko kršile svojo uradno dolžnost!

Kakor je bilo omenjeno že v neki prejšnji interpelaciji je neki odbor nemških nacionalcev v Slovenski Bistrici sestavil nek o vadbo proti tamšnjemu odvetniku dr. Florijanu Kukovcu radi nekega preteznega veleizdajalskega vzvika; o vadbo je dal podpisati po nekem individuumu, sovražnem odvetniku iz nekega procesa, nekem gotovem Simnu Rahle, ter jo izročiti oblasti. O vadba je bila seveda iz trte izvita, kar se je izkazalo brez drugega. Sum zločina obrekovanja je bil na danu. Toda, državno pravdnštvo v Mariboru je izjavilo, da ni nobenega razloga za to. Ako bi bilo po svoji dolžnosti stvar preiskalo, bi bili prišli na dan zapleteni Rahleta, nemškonalionalna klika v Slovenski Bistrici!

Drug slučaj: Proti župniku v Poličanah, Alojziju Členščku se pristaši nemškega „Volksraita“ vložili o vadbo, čes, da je župnik v letu 1913 v cerkvi nabiral za srbsko vojsko, z nekaterimi prijatelji da je snoval zaroto proti državi in dne 27. in 28. julija 1914. da je na kolodvoru ves dan ščeval vpoklicane rezerviste, naj ne streljajo na Srbe Seveda se je to na uveluden preiskavi izkazalo kot nesramna laž. Vkljub temu so si pridzadevali orožniki iz Pragerskega, posebno pa slaboznan Prešek, poznan iz prejšnjih interpelacij, da bi orožništvo v Poličanah pregovorili, naj župnika zapre! Ko je bila preiskava ustavljena, je bilo pričakovati, da državno pravdnštvo nastopi proti obrekovalcem. Zastonj! — denuncijanti so v tej državi (neotakljivi): § 209 ne eksistira za državno pravdnštvo v Mariboru, če gre za sodro, ki je hotela Jugoslovane spraviti na vislice. Zločin § 209. se danes ni zastarel.

Vprašujemo c. kr. ministra za pravosodje: Je-li pri volji, izdati na vsa c. kr. državno pravdnštva ukaz, naj brezobzirno postopajo proti obrekovalcem, ki so, podtakale narodne motive, iz osebnega sovraštva hoteli njim neljube osebe spraviti v ječo in so v resnici spravili stotine v zapor, naj izvedejo natančno preiskavo proti zapletenim ovadbe, ter naj dovedejo do prezasluzene kazni nesramne lopove, ki so največ pripomogli k neznanemu ogroženju med narod? Je-li voljan poklicati na odgovor ter spraviti z našega ozemlja tiste državne pravdnike in orožnike, ki so nasprotni nedolžnim Jugoslovonom kazali pretirano gorečnost, ne pa da bi bili postopali proti obrekovalcem, ker so ti njihov „sumšljeniki“?

Dne 8. marca 1918. so poslanci dr. Korosec in tov. vložili naslednjo interpelacijo na skupno vladov: Dne 16. avgusta 1914. sta učitelja Vincenca Mörderdorferja (sedaj praporščaka Gdb. Sch. R. No. 1. 138 Makopm. Ljubno) orožniška stražmožna Gberdorfer in Janach aretirala in sta ga po brezspesni hišni preiskavi vlekla najprej v St. Mohor, naslednjega dne v Beljak in od tam preko Maribora v Gradec. Obdolžili so Mörderdorferja, čes, da se je izjavil, da prej ustrelil 2 Nemca in sebe, nego pa enega Srba. Pri tem pa je bilo znano, da je te besede izrekel nekdo drugi, ki je brez

drugače priznal dejanje. Vkljub temu pa so tudi Mörderdorferja držali v zaporu in je preiskava pri brambrovskem divizijskem sodišču v Gradcu trajala 4 tedne.

Zakaj so zatezali zapor, čeprav se je natančno vedelo, da je nekdo drugi izrekel inkriminirane besede in so imeli onega drugega že v zaporu? Stori se je to iz enostavnega razloga, razumljivega za nas brez drugega, ker so Mörderdorferja od strani nemškega Volksraita označili kot Slovence in denuncirali, ker so ga hoteli napraviti nemogočnega. Že leta so Nemci intrigirali proti Mörderdorferju. Preprečili so mu sprejem na učiteljske v Celovcu. Rekli so: da ni prostora, in to Korosec, da si so v istem času sprejeli Kočevcev in — Albancev! Od leta 1909—1914 je Mörderdorfer prošil za sprejem. Celo tednili deželni predsednik Pries-Skene je obljubil, da se zavzame zanj. Zastonj! Korosec je moral študirati v Mariboru, da bi mogel deželni šolski svet pozneje „stjuc“, došlema iz Maribora, laglje odredi vstop v službo v lastni domovini Volksrat je dosegel, da Mörderdorfer v resnici ni dobil službe na Korosekem.

Aretaciji Mörderdorferja je bil v prvi vrsti namen, da bi iz tega mladega moža izvabili kar-sibodi, kar bi obremenjalo poslance Gradecauerja in duhovnika Haflerja in Sturm. Orožnik Gberdorfer mu je rekel: „Mladi ste; občujete mnogo z duhovščino in s poslancem Gradecauerjem; izpovejte kaj proti njemu in svobodni boste!“ Ko je Mörderdorfer odgovoril izogibaje se, da saj ne ve nič, mu je očital orožnik, da je istotako zagrižen kot so drugi.

Orožnika Janach in Gberdorfer sta zaslila pričo Marjlo Sanschitz iz Rut pri Brodu na način, da sta ji prečitala o vadbo proti Mörderdorferju in je govorila: „Če ne povesta vsega, kakor sem vam povedal sedaj in da je Mörderdorfer tako govoril, vas vzamem seboj s otroci vrede!“

Ad illstrandum: orožnik, ki je Mörderdorferja eskortiral v Maribor, je pripovedoval vojakom Lir 4: „To je veleizdajalec, bo ustreljen!“ V Mariboru je več sodnih uslužbencev mladega moža dejanski napadle ter so mu raztrgali klobuk, pero in sukno.

Vprašujemo vladov: 1.) Je-li volja, izdati denuncijante Mörderdorferja javnosti? 2.) Je-li volja, kaznovati orožnike radi njih zločinov? 3.) Je-li volja, poklicati na odgovor dotične vojske sodnike, ki so zakrivil dolgo trajanje zapore? 4.) Ali hoče dati Vincenco Mörderdorferju popolno zadoščenje?

Za nas ni poti nazaj!

Govor dr. poslanca dr. VI. Ravniharja. Častni meščani nemške „Vaterlandspartei“ v gosposki zbornici

lahko deklarirajo; pri polni skledi in v toplem gnezdu, s krvjo in bedo drugih je lahko voditi vojno. Stari gospodje nimajo niti pojma, kaj se pravi beda in četudi, kaj jim je, ako pogine nekaj tisoč Slovanov? Tembolje! Toda gospodje naj bodo prepričani, tudi zanje bo bila ura usode, mogoče prav kmalu. Naj jim bude milostna!

Obžalujemo torej, da moramo grofu Czerninu celo ta uspeh prerekati, kakor tudi bi mu radi zapeli slavospev in puceto prehrane. Pri tem pa se odločno protivimo očitanju, da deloma v prilog sovražniku. Zamenjate vzrok in učinek. (Klici: prav res!) Nismo mi krivci, ki pribijamo neusphe, ampak oni, ki niso sposobni, ali ki nimajo volje, da bi v ravnanju in naravnih potih dosegli uspeh. (Odobranje.) Ali morda zavlačujemo vojno mi, ki terjamo za se pravico in nič drugega nego pravico, ki zahtevamo za se ono pravico samoodločbe, ki so jo naši zastopniki v Litovskem Brestu postavili kot mirovni pogoj za narode — seveda izven naše monarhije, ali pa zadene očitek zavlačevanja vojne one, ki se tej prav vsled vojne zmagnolici pravici upirajo z vsa silo? Zato bi nas očitek ministrskega predsednika pustil popolnoma hladne, ako bi ga ne bil prednašal v tako zelo demagoškem namenu. Odstranite vzroke naših pritožb in preizkusite, potem tudi ne bomo imeli pritožb, da jih iznosimo pred široko javnost. (Prav dobro!)

Kaj je vladna storišča, da bi nas spreobrnila? Je-li napravila tudi najmanjši poskus, da bi nas odškodovala za strašno trpljenje, ki smo je morali od nje in njenih organov pretrpeti samo v tej kratki dobi vojne in ki smo je prednašali v nešteti interpelacijah? Se li je v kateremkoli oziru potrdila, da nam da zadoščenje? Je-li še katerega zločina, ki smo jih tu imenovali, kaznovala? Platonski izraz ljubiti nas čisto nič ne ganeja, zlasti ako jih napravljajo preizkušeno nezvesti ljubimci, kakor so vedno bili avstrijski državniki. (Smeh.) Z našo naivnostjo ne smete več računati. Na današnjem svojem prekanem položaju je predvsem vladna sama kriva.

V potu svojega obraza šteje in tehta ministrski predsednik glasove v tej visoki zbornici. Zopet

hočejo napraviti račun, kako bi manjšina zmagala nad večino v tej državi. Postal je že aksijom, da naj bo tako in nič drugače. To gre tako že 50 let v bolečinah, v zdihovanju in tarnanju, pa še danes menda nečeno uvideti, da je prav nenaravno razmerje gospodujoče manjšine napram gospodovani večini pripravilo monarhijo tako daleč. Ja, kaj se mora v tej plesni dvorani vedno plesati na levo? Pri vsakem preiskusu sil postavljajo alternativno, ali dobi večino vladajoči sistem, nadvlada Nemcev, ali — parlament gre domov.

Očitajo nam, da smo proti državnim potrebščinam, ako glasujemo proti proračunu, da odklanjamo državni sredstva, s katerimi naj izvrši vojno. Ta očitek je zvenel nekako tudi iz besedi poročevalčevih. Ne, mi jih ne odklanjamo državi, ampak vlad. ali pravzaprav od nje zastopanemu sistemu. (Pritrjevanje.) V konstitucionalnih državah je poslaščev glas edino sredstvo, njegova dobra pravica, da izraža svoje zaupanje ali nezaupanje vlad. Z njegovim stališčem v razmerju do države nima to nič skupnega. Tistemu, ki me zatira, zaupati upravo državnih dohodkov, se pravi, dati mu na roko sredstva, da me še dalje tlačijo (Zivahno odobranje!), mu potisniti v roko orožje, s katerim me bo še dalje pobijal. (Pritrjevanje.) Končno je vse, kar vlada zahteva za gospodarsko življenje države — državna potrebščina, in bila bi absurdnost trditi, da bi ljudski zastopniki nikdar ne smeli proti glasovati, ako si nečeno nakopati očitka, da so sovražniki države. Ako potem vlada, kakor sedanja, celo večino združiti proti sebi, potem je njena konstitucionalna dolžnost, da odstopi in da prepusti prostor drugi, ki uživa zaupanje prav te večine. (Prav res!) To je običajna norma v konstitucionalnih državah. Drugi izhod bi bil le tedaj na mestu, ako bi bilo očitno, da poslanci niso več soglasju s svojim volilstvom. V tem slučaju gre apel na ljudstvo samo, volitve pa je razpisati takol po razpustitvi. Tega pa ne moremo trditi o nobeni, danes v opoziciji bivajoči strank, nasprotno, redkokdaj so se poslanci nahajali v tako polnem soglasju s svojimi volilci (Pritrjevanje), ako bi nam volilci utegnili kaj očitati, bi bilo edino to, da smo še preveč popustljivi in prizanesljivi. (Odobranje.)

Svaril bi vladu pred usodenim korakom, da bi hotela pustiti parlament območniti.

Parlament in svobodni tisk sta danes še edina

ventila.

skozi katera more nelzrečena srditost ljudstva.

(Res je!)

Razloge svojega opozacionalnega obnašanja smo že več in večkrat razložili, tako da v tem oziru ne morejo obstati nobeni dvomi. Frivolnost naši opoziciji čisto gotovo ne morejo očitati. Vzrok so tako globoki in jih je toliko, da je nasprotno občudovati našo potrpežljivost. (Res je!) Katerikoli izmed teh vzrokov zgrabimo iz množice, vsak posamezni zastopnik, da podčrta našo najstrožjo opozicijo. Na primer vprašanje naših železničarjev, ki so še vedno v prognanstvu daleč od svoje domačije. Vse naše opozitvite je pomagalo nič, izgovor gre vedno od ministrstva na ravnateljstvo, od ravnateljstva na „Feldtransportleitung“ in zopet nazaj. Ako bi Nemci imeli le eno samo tako pritožbo in ta je najmileša, bi bili v opoziciji ne samo napram vlad, ampak napram državi sami. (Pritrjevanje!) To so že večkrat pokazali, spominjam in na čase Badenijeve. Potem bi fanfare tovariša dr. Steinwenderja proizvajale čisto drugače glasove.

MI pa smo bili lojalni.

smo v juliju l. l. celo bili glasovali za proračunski provizorij, pustili smo vladni časa, da preizkusi naše pritožbe, saj niso od danes, dali smo jej prilagodnost, da popravi našemu ljudstvu storjene krivice, da razmotriva o naših državno-pravnih zahtevah — pa ne samo, da se ni nič zgodilo, naš položaj se je v vsakem oziru poslabšal. (Zivahno pritjevanje.) Hic Rhodus, hic salta! Tu naj bi Nemci in vlada dokazali svoj patriotizem.

Za nas ni poti nazaj.

Spoznali smo in v tem pogledu smo z vsem jugoslovanskim ljudstvom do zadnjega moža, do zadnje žene edini, da si naj naš jugoslovanski narod, narod Hrvatov, Srbov in Slovencev v svobodni in neodvisni državi uredi svojo bodočnost. (Zivahno odobranje in ploskanje.)

Za to v prvi vrsti se borimo proti vladajočemu vladnemu sistemu in se bomo borili proti vsaki vlad, ki se ne zane za prilagoditvi našim stremljenjem. Hočemo temeljito preobnovo sistema; proč z dualizmom, proč z nadvlado nemstva! (Zivahno odobranje in ploskanje.) Hudi kočevski vojvoda ima čisto prav, ako pravi, da gre Nemcem za biti ali ne biti. Zakaj Nemec v tem ne razume stališča z drugimi enakopravnega naroda, ampak vedno le hegemonijo, hegemonijo na znotraj, svetovno hegemonijo na zunan. (Res je!)

— Dajte gospodu grofu pištolo. — Je dejal, —

gospod grof ima popolnoma prav in njegovo ravnanje je popolnoma pravilno. Toda požurite se, prosim, kajti v resnici me zebe tako zelo, da me nikakor ne mika, da bi ostal še dalje časa tu. Semen in poslanski ataše nista niti imela časa, da bi posegla vmes, tako hitro se je izvršil ta prizor. V ostalem pa je redkobesedni Semen vedno skušal ugnati voljo svojega gospodarja, jo izpolniti s suženjsko pokorščino in jo podpirati. Tako je tudi on sedaj ponudil markiju de Brénazu odprto skrinjico s pištolami. S prežirljivim izrazom v licu je Hubert javljend segel po orožju, potem pa je brez bahavosti in brez strahopetnosti obstal, visoko vzravnal, na svojem mestu. Bil je zelo bled; to je bil edini znak razvnetosti, čenur pa je bil vzrok pač le mraz.

Semen je podal pištolo vikontu de Méricnacu, ki jo je nabil s tresočimi se rokami in je potem dal grofu v levico.

Ostali priči ste s strahom in nekoliko osramočen opazovali podrobnosti tega grozovitega prizora. Miranov je dvignil levico z negotovo kretnjo, ki je kazala, da je ni bil vajen uporabljati na tak način. Nekoliko kapelj krvi mu je kanilo od desnice na tla, ko je meril.

Ustrelil je. Hubert je obstal pokoncu. Vsi so

Tu ravno je naš sovražnik, liktu pa sovražnik te monarhije in njene dinastije. (Pritrjevanje.) Le zaslepljenost ne pusti videti tega sovražnika, bati se je, da ga bodo spoznali, ko bo trepozno.

Ta 50letni boj, ki ga mora biti naša ustava za rečno svojo eksistenco, se vrti vedno okrog nemškega gospodstva; onstran Litve pa, kako bi iz Ogrske umetno napravili madžarsko državo. Na tem, leta 1867, storjenem zločinu proti naravi bo-leha naša monarhija. Danesne obupne razmere so le posledice. Toda gospodje tega še vedno nečeno uvideti, hočejo sedanjne razmere ne samo obdržati, ampak jih celo poostri. V četrtem letu vojne še ne spoznavajo, da upravi ta protinaravna struktura le monarhijo dovedla do roba propada, da jo le napačna notranja in od te-zavisna kriva vnanja politika

potegnula v svetovno vojno.

Te razmere, njihove ustvaritve in branitve obžalujemo, one so v veliki meri skrivne na tel vojni. (Zivahno pritjevanje.) Te razmere edino nas ločijo od splošnega mira. Splošni mir pa nam mora biti prva in zadnja misel. (Zivahno odobranje in ploskanje. Govornik čestita.)

(Konec.)

Obnovitvena akcija za Gorisko in Gradšansko.

Okraine oz. kraljeve sosvete tvori 4—10 oz. 4—6 izvedenih oseb, ki jih določi politična okrajna oblast. Paktor predsednik posluje okrajni glavar oz. občinski predstojnik ali pa namestnik, ki ga določata tadva. Za več manjših, sosodnih občin, v katerih se izvedba obnovitve št. dopustna po enakih načelih, se sestavi en sam kraljevni sosvet.

Člani sosvetov imajo pravico, da stavijo samostojne predloge.

DRŽAVNA KREDITNA POMOC.

1. Splošno.

Posojila v gotovini in podpore.

Državna kreditna pomoč obstoji v posojilih v gotovini in podporah. Prva podružje vobče že ustanovljeni Vojnokreditni zavod za južna vojna ozemlja v Celovcu v okviru svojih pravil, druge pa navadno namestništvo.

Vojnokreditni zavod dovoljuje bančna posojila proti primernemu zavarovanju:

1. Kreditnim organizacijam v svrhu izpolnjevanja njihovih obveznosti:

a) iz obresnic po njih zastavljenih pupilarnovarnih vrednostnic in

b) iz njih proti vložnim knjižicam ali v tekočemu računu prevzetih denarnih vlog, kolikor in dokler je njih izplačilo omejeno po odložitvenih predpisih;

2. občinam in občinskim zavodom v svrhu vzdržanja njihovega tekočega gospodarstva, obnovitve in nadaljevanja njihovih podjetij in obratov ter obnovitve njihovih stavb;

3. poljedelcem, trgovcem in obrtnikom, industrijalcem podjetjem za tujski promet v svrhu omogočenja ali nadaljevanja njihovega obrata ter obnove dosega tega namena potrebnih stavb;

4. hišnim lastnikom v svrhu obnovitve in opreme njihovih po vojnih dogodkih razdeljenih ali poškodovanih stanovanjskih in drugih poslopij;

5. pripadnikom s obodnih poklicev v svrhu z ne-petne nabave vsled vojnih dogodkov izkubljenih ali nepovabnih stvarnih predpogovov za izvrševanje poklica, torej poklice opreme, za zopetni pričetek poklicnega delovanja neobhodno potrebne dela stanovanjske in osebne opreme;

6. okrajnim bolniškim blaginjam v izmeri, ki je neobhodno potrebna za vzdrževanje njihovega tekočega poslovanja;

7. razdeljevalnim in proizvajalnim združenjem z zonetni pričetek in nadaljevanje njihovega poslovanja ter obnovitve njihovih stavb; posebno tuel takim proizvajalnim združenjem, ki so se šele ali se bodo ustanovile tekom vojne ali v prvem času miru v svrhu nabavljanja gradiva in orodja za obnavitev po vojnih dogodkih razdeljenih ali poškodovanih stavb ali poljedelskih potrebščin;

8. poljedelcem in majemnikom poljedelskih zemljišč v omogočenje obdelanja sveta, ki je zaradi sovražnega vdora ali volajskih operacij ostal neobdelan, po navodilih, ki jih glede te priinocilne soračasnno izda c. kr. poljedelsko ministrstvo s soračasnno s c. kr. finančnim ministrstvom (predložiti za obdelovanje polja);

9. zdravilišnim odborom in od dotične države priznanim zvezam za pospeševanje tuiskega prometa, za zopetni pričetek in vzdrževanje njihovih poslovanja in izvedbo obnovitvenih del, ki so brezopojno potrebna v interesu tuiskega prometa;

Dovolitve posojila občinam, občinskim zavodom, okrajnim bolniškim blaginjam, razdeljevalnim in proizvajalnim združenjem je v vsakem posameznem slučaju vezana na predložitve privoljenje c. kr. finančnega ministrstva.

mislili, da ni začet. Ko ste pa njegovi priči pohiteli k njemu, se je zavrtel in se počasi, s težkim udarom zgrudil na tla.

XV.

Ko je videl Nikolaj Podorovič, da se je gospod de Brénaz zgrudil na tla, je vrgel pištolo od sebe in prijel z levico za desnico. Sedaj šele je začutil silno bol, ki je pa naraščala od minute do minute. Semen je stopil k njemu.

— Pojdi in pogledaj, ali še živi. — Je dejal Miranov in z brado pomignil tla proti markiju.

Zdravnik je na Semenovo vprašanje odskimal s glavo, Miranov je opazil to kretnjo in se posmehljaj. Takoj nato je prišel zdravnik k njemu.

— Obvezne vas za silo, gospod

Na hranilnica!

Na ljubljanska

ova ulica št. 3

. K 66,800 000

. 27,000 000

. 2,000.000

jih obrestuje najvišje po

0

pa po dogovoru.

in stoji pod kontrole

e vlade.

čne domače hranilnike.

oja na Kranjskem proti

5 %, obrestim in proti

odplačevanju na dolg.

t-ikov ima ustanovljeno

RUŠTVO.